

หัวเรื่องสำหรับข่าวสารภาชีอากร

เดือนตุลาคม 2567

หนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (FBC) และใบอนุญาตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (FBL)

ปัจจุบัน บริษัทผลิตแห่งหนึ่งที่มีทุนส่วนใหญ่จากญี่ปุ่นซึ่งดำเนินงานเป็นผู้รับจ้างผลิตในประเทศไทย กำลังถูกตรวจสอบโดยกองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ) อย่างไรก็ตาม ตามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ปัญหานี้ไม่ได้จำกัดเฉพาะบริษัทที่มีทุนญี่ปุ่นเท่านั้น แต่ดูเหมือนจะเกิดขึ้นกับบริษัทที่มีทุนต่างชาติโดยทั่วไป

วัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนี้คือเพื่อควบคุมบริษัทต่างชาติ เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมของไทยโดยการกำหนดข้อจำกัดบางประการต่อบริษัทที่มีการลงทุนจากต่างชาติ และกำหนดให้บริษัทเหล่านั้นต้องขอใบอนุญาตก่อนเริ่มดำเนินการ โดยบทลงโทษสูงสุดสำหรับการละเมิดกฎหมายนี้คือการจำคุกสูงสุด 3 ปี และปรับไม่เกิน 1,000,000 บาท (ประมาณ 4,500,000 บาทตามอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2566, 1 บาท $\approx$ 4.5) ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 37 ของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

สิ่งที่สำคัญที่ต้องสังเกตคือการกำหนดโทษทางอาญา ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งจะอธิบายเพิ่มเติมในส่วนถัดไป

โดยทั่วไป ธุรกิจการผลิตไม่ได้ถูกห้ามโดยพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ดังนั้น บริษัทญี่ปุ่นที่ดำเนินธุรกิจการผลิตในประเทศไทยจึงสามารถลงทุนเป็นบริษัทที่มีทุนต่างชาติทั้งหมดได้ อย่างไรก็ตาม ควรพิจารณาเป็นพิเศษในกรณีของการผลิตตามคำสั่ง การทำแม่พิมพ์ การชุบโลหะ และการเคลือบผิวโลหะ เนื่องจากกิจกรรมเหล่านี้โดยทั่วไปไม่ได้ถือว่าเป็นกิจกรรมการผลิต แต่จัดอยู่ในหมวด “กิจการบริการ” ตามบัญชี 3 (21) ของพระราชบัญญัตินี้ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

ดังนั้น บริษัทการผลิตที่มีการลงทุนจากต่างชาติมากกว่าครึ่งหนึ่ง ซึ่งประกอบกิจการบริการเหล่านี้จะต้องขอใบอนุญาตก่อนเริ่มดำเนินการ ทั้งนี้ แม้แต่บริษัทที่ได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุน สำหรับกิจการการผลิตจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ก็ยังต้องยื่นหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (FBC) กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ตามมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ซึ่งมักจะถูกมองข้ามและควรมีการติดตามอย่างใกล้ชิด

นอกจากนี้ โรงงานที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมภายใต้การกำกับดูแลของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (IEAT) ยังสามารถยื่นขอหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (FBC) กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ตามมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ได้ แม้ว่าโรงงานนั้นจะไม่มีบัตรส่งเสริมการลงทุนก็ตาม

ในทางกลับกัน บริษัทที่มีการลงทุนจากต่างชาติมากกว่าครึ่งหนึ่งและดำเนินธุรกิจในฐานะผู้รับจ้างผลิต (คือผู้ผลิตที่ทำสัญญาจ้างผลิต) โดยไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI และไม่ได้ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมที่กำกับดูแลโดย IEAT จำเป็นต้องยื่นขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (FBL) กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ตามมาตรา 17 ของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 โดยขั้นตอนการขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (FBL) นั้นซับซ้อนกว่าการขอหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

ดังที่กล่าวไปแล้ว การไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวอาจนำไปสู่โทษทางอาญา และในทางปฏิบัติ พบว่าหลายกรณีได้กลายเป็นคดีอาญา กรมสรรพากรนั้นมีหน่วยงานที่ดูแลการดำเนินคดีอาญา แต่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าไม่มีหน่วยงานในลักษณะดังกล่าว นอกจากนี้ ตำรวจไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตัวตนของผู้แจ้งเบาะแส ซึ่งทำให้สถานการณ์เกี่ยวกับคดีอาญามีความคลุมเครือ

อย่างไรก็ตาม จากประสบการณ์และการสืบค้นของเรา พบว่ามีเพียงไม่กี่กรณีเท่านั้นที่ถูกดำเนินคดีจริง โดยในกรณีส่วนใหญ่ ตำรวจไม่ได้ส่งเรื่องไปยังสำนักงานอัยการ หรือหากส่งไป อัยการก็มักจะไม่ได้ดำเนินคดีต่อ

ผู้บริหารและพนักงานชาวญี่ปุ่นมักจะรู้สึกกังวลเมื่อถูกตำรวจเรียกตัวให้ไปพบ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ทำให้ยุ่งยากมากขึ้น เนื่องจากสำนักงานกฎหมายหลายแห่งที่มักได้รับความไว้วางใจจากแวดวงธุรกิจ มักไม่รับว่าความในคดีอาญา ซึ่งอาจเป็นเรื่องที่น่ากังวล นอกจากนี้ ยังไม่ใช่เรื่องแปลกที่จะได้ยินเรื่องราวต่าง ๆ จากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนั้น ตามที่กล่าวไว้ข้างต้น ขอแนะนำอย่างยิ่งให้บริษัทรับมือกับสถานการณ์อย่างใจเย็น เนื่องจากมีกรณีที่ถูกดำเนินคดีจริงน้อยมาก